

TORONTÁI

ELFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	120 dinár
Félévre	60 dinár
Hegyedévre	30 dinár
Egy órára	10 dinár

Egyes szám ára fél dinár

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felölös szerkesztő: Dr. MARA JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Obilteva (Zápoiva) utca 1.
Szerkesztőség telefonszáma 228
Kiadóhivatali telefonszáma 21
MEGJELENIK MINDENNAP, HÉTFŐ ÉS
ÜNNEPEK UTANI NAPOK KIVÉTELEVEL

Veliki Beeskerek, 1922.

LI. évfolyam, 100. szám.

Péntek, május 5.

Ujabb bombamerénylet Budapesten.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Budapest, máj. 3.

A Ferenc József-laktanya ellen ismeretlen tettesek bombamerényletet követtek el. Remélik, hogy a merénylet tetteseit sikerül kézrekeríteni. A kár jelentéktelen.

A bombamerénylet ügyében a vizsgálatot vezető Richter őrnagy kijelentette, hogy az idegen merénylők nem jöttek be a kaszárnyába és így nem készíthették elő a merényletet, éppen ezért nem is nagy a kár. Richter őrnagy véleménye szerint úgy ennek, mint az Erzsébetvárosi-klub ellen elkövetett bombamerényletnek az értelmi szerzői azonosak és nem lehetnek mások, csak külföldi kommunisták.

Budapest, máj. 3.

A bombamerényletek ügyében ma egy magáninformáció folytán érdekes fordulat történt. A nyomozás vezetőit bizalmasan értesítették, hogy 1921 tavasza óta egy különleges, egész Európára terjedő kommunista szervezet alakult, az ausztriai Heimburchban. Ennek a szervezetnek az a célja, hogy minden államban bombával és terrorral fogja megtorolni a bolsevista mozgalmak ellen irányuló akciókat. Ennek a szervezetnek a fiókja alakult meg Budapesten. Valószínű, hogy a két budapesti merénylet tettesei ebből a szervezetből kerültek ki.

Alfonz spanyol király Károly exkirály gyermekeiért.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Madrid, máj. 3.

Alfonz spanyol király hír szerint az olasz és angol királyhoz és Millerand francia köztársasági elnökhöz fordult azzal a kéréssel, hogy néhai Károly király holttestének Funchallból való elszállítását, továbbá Zita királyné és gyermekei vagyoni viszonyainak rendezését szorgalmazzák a legfelsőbb tanácsnál.

A magyar választási harc

Budapest, máj. 3.

Az „Az Ujság” írja, hogy Budapesten sikerült végre az egységes liberális frontot a kormány ellen megalakítani. A liberális pártok elhatározták, hogy a választási küzdelemben: Egyesült demokrata- és szabadelvű-párt elnevezés alatt vesznek részt.

Az amerikai kölcsön ügye tető alá került.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, máj. 3.

A minisztertanács napirendjén már napok óta állandóan az amerikai kölcsön ügyének kérdése szerepel. A tárgyalásokból kiszivárgott hírek szerint a kormány az amerikai pénzesoporttal, amelynek élén a Morgan-cég áll, a kölcsön ügyében teljes és végleges megállapodásra jutott. Az erre vonatkozó szerződés aláírása még nem történt meg, miután a kormány dr. Kumanudi hazakeresését várja. Ugyanis Kumanudi az ország felelős aktiv pénzügyminisztere és így csak ő írhatja alá a szerződést.

A kölcsön főbb feltételei a következők: Az összeg egymillió millió dinár. A pénz kurzusa nyolevanhét. A

kamat hét százalék. Az állam a kölcsönből azonnal és készpénzben kap harminc millió dinárt és pedig a szerződésnek a nemzetgyűlésen történt ratifikálása előtt. A fennmaradó hetven millió dinár beruházásokra fordítandó. Különösen vasuti beruházásokra, elsősorban pedig az adriai kikötő és vasut felépítésére használandó. Az ehhez szükséges anyag Amerikában szerzendő be.

Az amerikai szindikátus igazgatója néhány nap múlva Beogradba érkezik, hogy a kölcsönügy végrehajtásához szükséges előzetes megbeszéléseket végezzen a kormánnyal.

A választói névjegyzék összeállítása.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, máj. 3.

A törvényhozó bizottság egyik alosztálya ma folytatta vitáját a választói névjegyzék összeállításáról szóló törvényjavaslat felett. A kormány által előterjesztett törvénytervezet szerint egy ugyanazon választói névjegyzék alkalmazandó a községi, valamint járási és országgyűlési képviselők választásánál is. A bizottság rövid vita után megállapította, hogy a kormányjavaslat nem fogadható el,

miután a választók nem bírnak egyforma jogokkal. Így például bekövetkezhetne az az eset, hogy olyanoknak, akiknek községi választói joguk van, országgyűlési választói joguk nincsen. Emiatt a szakkbizottság elhatározta, hogy külön-külön jegyzék készítenőd. Az albizottság Perity és Jovanovity képviselőket bizta meg, hogy a törvényhozó bizottság ezen rendelkezéseit ily értelemben megfogalmazza.

TÖZSDE

Május 3.

Beograd. (Zárlat.) Cseh korona 128, Husz dináros arany papírban 20-55.

Devizák: London 290, Páris 594-75, Newyork 65-50, Genf 1262, Milano 350, Prága 130, Berlin 24, Wien 086, Budapest 950.

Zürich. (Nyitás.) Berlin 171, Newyork 516, Milano 27492 és fél, Prága 1002 és fél, Budapest 65, Zagreb 182 és fél, Varsó 13, Wien 6 és fél, bélyegzett 6.

Zürich. (Zárlat.) Berlin 171, Hollandia 9820, Newyork 516, London 2290, Páris 4710, Milano 2732 és fél, Prága 1002 és egynegyed, Budapest 66, Zagreb 182 és fél, Varsó 13, Wien 6 és fél, bélyegzett 6 és háromnegyed.

Budapest. (Zárlat.) Napoleon 3065-95, Angol font 3525-65, Dollár 792-803, Frank 46-és fél-47 és fél, Lei 250-60, Szokol 1542-52, Dinár 1080-90, Lengyel marka 18 és fél-19 és fél.

Devizák: London 3525-75, Berlin 265-75, Milano 4250-4300, Páris 7300-350, Prága 1845-55, Sváje 15450, Wien 920-1020, Zagreb 272 és fél-78, Newyork 795-805.

Az osztrák jóvátétel fizetésének elhalasztása

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Beograd, máj. 3.

Genuából jelentik: Néhány nap óta tárgyalások folynak Kumanudi Koszta dr. pénzügyminiszter és az osztrák köztársaság delegátusai között a hadikárpótlás kifizetésének huszonöt évre szóló elhalasztása felett. Hír szerint a legfelsőbb tanács azt javasolta az SHS bizottságnak, hogy fogadják el az osztrák ajánlatot. Kumanudi pénzügyminiszter ma délelőtt táviratot küldött a beogradi kormánynak, melyben közölte a tárgyalások eddigi eredményét és további instrukciókat kért arra nézve, hogy milyen álláspontot foglaljon el Ausztriával szemben.

A magyar-román határkiigazítás.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Budapest, máj. 3.

A határkiigazító bizottság a Nagyváradi Napló jelentése szerint Geszt községet Tisza István sirjával Romániának ítélte oda. A nemzeti kegyelet megsértésének ez a híre az egész országban nagy megdöbbenést keltett.

Megbízható forrásból szerzett információ szerint Geszt és Radvány községek Romániához való csatlósításáról szó volt ugyan, de az odaitérés nem történt meg, mert a döntés a legfelsőbb tanácstól függ.

Támadják az Andrássy-féle legitimistákat.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Budapest, máj. 3.

A magyar lapok foglalkoznak a magyar legitimizmus kérdésével és arra a megállapításra jutnak, hogy az Andrássy-féle legitimista-csoport nagyon rossz szolgálatot tesz a néhai uralkodó családnak. Bevetik a diszkuszióba a gyermek Ottó nevét és ezáltal kiteszik az enteente megfigyelésének. Ebből a tetteből az tűnik ki, hogy a legitimistáknak nem annyira a királyi család jövője és Ottó királysága a fontos, mint inkább saját hatalmi érdekeik.

A magyar jóvátételi bizottság tavozása.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Budapest, máj. 3.

Herbert, a jóvátételi bizottság elnöke holnap eltávozik Magyarországból. A jóvátétel eddigi vezetője, Nosoda tábornok szintén elutazik. Az entente katonai missziói, a melyek a trianoni szerződés és a magyar véderő átszervezésének kerestülvitelére vannak Budapesten, egyelőre megmaradnak állomáshelyükön.

Zanella a fiumeiekhez.

A fiumei állam elnöke nemrégiben a genuai konferencia delegátusaihoz felhívást intézett, melyet a „Torontál” egész terjedelmében közölt. A posta ma egy 45 oldalas füzetet hozott Zanella Rikárd tollából, melyben a fiumei polgártársaihoz, illetve a konstituantehoz intézi szavát.

Első sorban kifejti, hogy a március 3-iki puccs, mikor lemondásra kényszerítették, nem a fiumei lakosságunk volt a ténykedése, amint azt az olasz sajtó egy nagy része beállította, hanem néhány száz fiatal embernek, részben foglalkozás nélküliek, részben spekulánsok, D'Annunzio hívei és a triesti schiebertek által pénzelt emberek „forradalma”, melynek főcélja az, hogy Fiumében helyre ne álljon a rend, mert hiszen ez kárára volna Triesztnak. Ezért kell Fiume negyvenezer lakosát terror alatt tartani, kézigránatokkal és törökkel megfélemlíteni. De az a Fiume, mely 7000 szavazattöbbséggel választotta meg a mai konstituante, sohasem gondolt arra, hogy ellene fellázdjon. Hogy miért nem állt ellen a fiumei polgárság? Mert látta, hogy a karabinierikkal és a fascistákkal nem veheti fel a küzdelmet, pláne mikor a hadihajóról is kezdtek bombázni a kormányzói palotát. Ezekért a dolgokért Zanella az olasz kormányt vádolja, mert ha, mint mondja, tízenhárom hónapon keresztül nem tűrte volna a felelőtlen elemek garázdálkodását, sőt ha nem támogatja, Fiume már rég megoldotta volna a maga politikai, gazdasági és pénzügyi kérdéseit, úgy Olaszországgal mint Jugoszláviával s ma színhelye volna nem holmi középkori vad jeleneteknek, hanem a termékeny munkának s az olaszok és jugoszlávok, a tengeren túli és a hinterland népei békes együttműködésének.

Zanella aztán kitér mindazokra a tervekre, melyek alapján megakart indítani a fiumei gazdasági életet. Elmondja, hogyan kényszerítették a fascisták arra, hogy egy okmányt aláírjon, melyben az elnökségről lemond s a politikai életből visszavonul. A bombák elől menekülendő, kénytelen volt hűvelével jugoszláv területre lépni, hol már másodszer talál loyális és lovagias vendégszeretetre. Majd így folytatja: Jugoszláviához fordultunk, hogy mint Fiume szabadságának és függetlenségének második garánsa, hasson oda, hogy a rapallói szerződés és a fiumei nép jogainak érvényesítéséért. Ekkor Fiume „felszabadító” behívták az idegen Giuriant, akinek az államesiny megszervezésében nagy része volt, majd Costellivel, a kormány megbízottjával egyetértésben katonai diktatúrát hoztak be, mely különösen a konstituante tagjait üldözte, úgy

Öt havi halasztás.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Genoa, máj. 3.

Az orosz delegátusok állítólag azt a tervet vetették föl, hogy a genuai konferenciát öt hónapra napolják el. Ezt a közbeeső időt a kormányok

használják föl a közvélemény előkészítése céljából.

Genoa, máj. 3.

Barthou és Lloyd George két napra eltávoztak Genuából.

Mikor a király ellenzékbe megy.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Szofia, máj. 3.

A bolgár kormány nemrégiben törvényjavaslatot készített a szűkségtanácsról. A törvényjavaslat a szkupstinán is átment, ahol az erős ellenzék dacára is elfogadtatták a javaslatot. Tegnap kellett volna szentesíteni a törvényt, Boris király azonban megtagadta annak aláírását. A király azzal indokolta vétőjét,

hogy a törvény ellenkezik az alkotmány rendelkezéseivel. A király ezen kijelentésével csatlakozott az ellenzékhez. Kormánykörökben e miatt nagy az elkeseredés. Két miniszter újságírók előtt azt a kijelentést tette, hogy Boris király később még meg fogja bánni ezt a cselekedetét.

hogy ezek kénytelenek voltak Portoréba menekülni. Ez a katonai diktatura, melynek vezére Cabrana ezredes volt, átadta a hatalmat a konstituante második alelnökének, Depoli tanárnak, akit annakidején a kisebbség választott meg, néhány katonatag pedig bombákkal felszerelve átment Sveta Annaba azzal a szándékkal, hogy legalább Zanellát megölje. Ez nem sikerült, amennyiben a jugoszláv esendőség a merénylőket elfogta.

A következő fejezetben Zanella kifejti, miért akart külön fiumei rendőrséget szervezni. Azért, mert nem akarta a rend fenntartását egy külhatalomra bízni s mert enélkül sem a közigazgatás, sem a kereskedelem szabadságát nem képes biztosítani. Ellenfeleinek szemébe vágja, hogy Trieszt fizeti őket, mert félnek, ha rend lesz Fiumében, megessapann Trieszt forgalmát. Ellenzi, hogy Fiumében koalíciós kormány alakíttassék, mert nem akarja a kormányba felvenni azokat, akik okai a mai siralmas állapotnak.

Hosszasabban foglalkozik azzal a kérdéssel, vajjon életképes-e a fiumei önálló állam. A nacionalisták azt mondják, hogy nem s azért követelik, hogy Olaszországgal annektálja Fiumét. Zanella szerint Fiume megtud élni minden idegen segítség nélkül s dacára annak, hogy az utóbbi három év alatt a különböző kormányok milliónyi kárt okoztak. Fiume annyi gazdag forrás felett rendelkezik, hogy egy év alatt is talpra állhat. Kifejti, hogy egy amerikai és egy angol pénzcsoporttól akart egy újabb hosszulejratu kölcsönt felvenni, mellyel a régen óhajtott konverziót is megcsinálta volna. Egy külföldi pénzcsoport segítségével egy önálló fiumei jegybankot tervezett felállítani, mely az ipar és a kereskedelem igényeit kielégítette volna. Erre vonatkozólag már folytak az előkészítő munkálatok, ezeknek azonban szintén véget vetett a március 3-iki államesiny.

Mi legyen tehát a megoldás? Erre a kérdésre Zanella azzal felel, hogy Fiume urai ma is a nacionalisták és a fascisták, kiknek a lakása a fegyverek és a robbanószerek arzenálja. Ezek üldözik és terrorizálnak mindenkit, aki nincs velük egy nézetben, sőt mint a példa mutatja, meg is ölték néhány ellenfelüket, a karabinierik pedig nem tesznek ellenük semmit. Majd így folytatja:

Ami Fiumében történik, az két különböző politikai felfogásból ered. A Consulta néhány ura nem bízott az egységes Jugoszláviának tartós voltában s számított az SHS állam elkerülhetetlen és mihamarább bekövetkező feloszlására, mely a rapallói szerződés revízióját különösen a fiumei klauzulát illetőleg lehetővé tette volna. Mi ellenben, jól tudván, hogy még abban a szertintünk lehetetlen esetben is, hogyha az SHS királyságban belső átalakulás menne végbe, Fiumének Olaszországhoz való csatolása lehetetlen, Fiumét mint szabad és független államot akartuk fenntartani, oly módon, hogy képtessé tesszük politikai és gazdasági hivatása betöltésére, melyet a rapallói szerződés reá ruházott. Az egyetlen mód tehát arra, hogy Fiumében a rendet helyreállítsuk, a rapallói szerződés fiumei záradékának loyális végrehajtása. Fiuméből eltávolítani a turbulens elemeket s a közrend biztosítását egy olyan fegyveres erőre bízni, mely egyedül a fiumei államtól és annak kormányától függ és a konstituente által ellenőrzendő. Ellenzi az ellenzéknek, mely különben csak hét tagot számol, a kormányba való felvételét s kéri a fiumei polgárokat, hogy tartssanak ki velük mellett.

A városi tisztviselők pótlékait kifizették.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, máj. 2.

Az elseje, a tisztviselők és fixfizetésük kedves dátuma, ez alkalommal nem hozott semmiféle kellemtelen meglepetést. A májusra esedékes fizetést az állami tisztviselők minden késedelem nélkül, pontosan megkapták, a megígért és törvényileg biztosított drágasági pótlékkal együtt. A legtöbb állami hivatalban elsején kifizették az összegeket, tegnapi pedig már valamennyi tisztviselőnek kiutalták az illetményeket. A hivatalnokoknak és a segédszemélyzetnek a májusi fizetésen és drágasági pótlékon kívül folyósították a februári és márciusi felemelt drágasági pótlékokat is.

A városi tisztviselőknek szintén pontosan kiutalták a májusi fizetést, de azonfelül egy váratlan öröm is érte őket. Ez év január elsejétől

ugyanis azokat a drágasági pótlékokat élvezik, mint az állami alkalmazottak, ennek megfelelően a városi hivatalnokok a májusi fizetésen kívül a januártól június elsejéig járó öthavi drágasági illetményeket is megkapták, ami tekintélyes összeget képez.

A városi napidijásokról azonban ugyilátszik megelégedettek. Nekik nem jár drágasági pótlék. Nem is kaptak egy fityinget sem a rendes fizetésen kívül.

HIREK

Csehszlovákia képviselője öfelsége esküvőjén. Prágából jelentik: Aleksander király öfelsége esküvőjére egymásután jelentik be az államok képviselőit. A cseh kormánynak erre vonatkozó közlése ma érkezett Beogradba. Eszerint a Csehszlovák köztársaság megbízásából Benes dr. jelenik meg a királyi esküvőn.

A vasutasok egyenruhája. Beogradból jelentik: A közlekedésügyi miniszter a napokban rendeletet bocsát ki, melyben előírja a vasutasok részére a kötelező egyenruha viselést. A miniszter tegnap megtekintette a beküldött mintákat és már utasítást is adott egy beogradi cégnek az egyenruhák elkészítésére. A szövet színe sötétkék.

Kifogtak egy hullát a Bégából. Kedden este az olajgyárnál a Bégából egy ismeretlen férfi holttestét fogták ki. Ötven-ötvenöt éves férfi lehetett, polgári osztályból való. Teljesen fel volt öltözve, lábán magasszárú cipő. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy három-négy hónapon át feküdt a vízben. A városi orvosi hivatal bejelentette a leletet a királyi ügyészségnek, mely még nem intézkedett a boncolást illetőleg. Valószínű, hogy a boncolás mellőzésével temetik el, mivel testén az erőszaknak nyoma nincsen és valószínűleg a véletlen folytán esett áldozatul.

Kadima S. K. közgyűlése. 1922. évi május hó 7-én (vasárnap) d. e. 10 órakor tartja a „Kadima” Sport-Klub a „Chevra”-ház nagytermében rendes évi közgyűlést. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Főtákarai jelentés. 3. Pénztári jelentés. 4. Régi tisztikar lemondása. 5. Új tisztikar választása. 6. Netáni indítványok. Veliki Beeskerek, 1922 május 1. — Az elnökség.

A francia-jugoszláv klub ezennel közhírré teszi, hogy csütörtökön d. e. 6 órakor a Narodna Biblioteka helyiségeiben nyilvános előadást tart Romain Roland-ról. Előadó Márkovity törvényszéki bíró. Kezdeté pontosan 6 órakor. Az előadás ingyenes.

Jakabffy — Kolos — Edelmann-hangverseny a Kadima Sport-Klub rendezésében május 4-én a Kaszinóban. Jegyek Mangoldnál.

HIRDETÉSEK
FELVÉTELE
AZ OSSZES BEL- ÉS KÜLFÖLDI LAPOK
BESZÉLŐBIZTOSÁGAI ÉS TISZTISÉTEK
KÖNYV- ÉS PÉNZTÁRI ILL. ALAT.
SOFIA
NOVEMBER 15. 1922. TEL. 2-76

Tánciskolai hir. A Mrkšić-féle tánciskola ma megkezdődött, azonban beiratások még eszközölhetők naponta d. u. 5 és fél órától 7 és fél óráig és 8-tól 10-ig a Beograd-kávéházban. Minden vasárnap és ünnepnapon vendégesték. Privát órákat a tánciskola helyiségében vagy otthon szintén ad megegyezés szerint bármily táncban.

A Bánáti Kereskedelmi- és Ipar-kamara értesíti a nagyiparosokat és szénkereskedőket, hogy a pénzügyminisztérium április 24-én kelt 6260. számú rendelete értelmében ezen kamara útján kérhetnek, nyersanyagokon kívül még félgyártmány (halbfabrikát), gépek, gépalkatrészek, szén és kokszt beszerzéshez szükséges devizaengedélyt. Ezen rendelet a szénkereskedőkre is vonatkozik, azon esetben, ha behozni kívánják a szenet és kokszt. Ha az iparos az árut már lekötötte, de az érte járó összeget még ki nem fizette, ez esetben a devizavétel-engedély kérésé alkalmával, az eladási hely körzetében lévő iparkamarával igazolnia kell a fakturán (számlán), hogy az engedélyezett devizát a fakturában megnevezett áru kifizetése céljából veszi és hogy a megnevezett árut 6 hónapon belül be fogja hozni. Az 1921. évből származó tartozások kifizetésénél, a hiteltelétől legalizált könyvkivonatot kell beszerezni és a vonatkozó számla- és vámdokumentációval felszerelten, a devizavétel engedélyezése céljából a novisadi deviza-odbornak beértesíteni.

Atutalásokat és csekk kiírásokat — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — **Wien, Prága, Budapest, Berlin, Temesvár,** valamint a többi külföldi piacra újból eszközöl a **Nagybeeskereki Takarékpénztár, Veliki Beeskerek, Korona-szálló** épület. Telefon 16. szám.

Vas- és fémöntvényeket **Krausz-nál, Veliki Beeskerek.** Telefonszám 329.

Valódi ERÉNYI DIANA-SÓSBORSZESZ

minden gyógyszerárban, drogériában és jobb üzletben kapható.

Kis üveg ára K 18
Közép üveg „ K 50
Nagy üveg „ K 100

A valódi Erényi DIANA-sósborszesz minden házban nélkülözhetetlen!

Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól!

Forgalomba hozza:
Jugopharmacia Rt.
Diana-osztálya
Zagreb, Prilaz 12.

Törv. védve.

Vezérképviselőt és főirakat a Vojvodina részére: 129

Korody Lajos és Társai Novi Sad.

Viszonteladónak magas engedmény!

Kívánatra árajánlatot küldünk!

A bánáti malmok válsága.

Termelés redukálás. — Nagy a munkanélküliség.

— A „Torontai” tudósítójától. —

Beeskerek, máj. 3.

A beeskereki munkás szaktanács érdekes memorandummal fordult a zagrebi munkáskongresszushoz. A memorandum, melyet Zsivanovity Gavra, a bánáti szociáldemokratapárt titkára vitt Zagrebba és terjesztett elő a kongresszusnak, a bánáti malmok lehetetlen helyzetével, teljes üzleti pangásával foglalkozik és ennek kapesán rámutat a malmommunkások tarthatatlan munkaviszonyaira.

Ennek az állapotnak egyedüli oka az, hogy a bánáti malmoktól elvonják a nyersterményeket, az itteni termés nagyrészt elviszik, a megmaradt csekély készlet meg nem tudja kellően munkával ellátni Bánát hatalmas malomiparát. Ilyen abszurd körülmények között a bánáti malmok nemesak termelésük csökkentésére, hanem gyakorta üzembeszűntetésre vannak kárhoztatva, aminek levét mind a két esetben a munkások isszák meg, mivel munka hiányában egyenként elvesztik állásukat. A malmok válságos sorsára jellemző a kikindai gőzmalom esete, mely minden munkalehetőségtől elzárva, a teljes üzembeszűntetés katasztrófálisan súlyos következményei elől, kénytelen volt elköltözködni és valahol a Duna mentén elhelyezkedni. A kikindai gőzmalom talált is megfelelő helyet Apatinban s ezzel Kikindára feltétlenül érezhető csapást mért.

De nemesak a vidéki nagymalmok helyzete siralmas, hanem a beeskerekieké is. Beeskereken, ahol a

malomipar az utolsó évtized alatt szinte rohamosan fejlődött, megkezdte az utat visszafelé, miután napirenden vannak a termelés-redukálások. A nagymalmok közül a Hazai-malom tízennyelvagosos örösi rendszeréről áttért a nyole vagonra, az Olajgyár tizről hatra, a Hungária pedig nyole vagonról ötre. Hogy ezek a szomorú számok mit jelentenek, azt úgy véljük, felesleges részletesen fejtegetni. A malom tulajdonosain kívül a munkásokat éri a legnagyobb károsodás, a munkások jó részét kénytelenek elbocsájtani, a többieknek fizetését pedig a legjobb akarat mellett sem tudják annyira felemelni, hogy elérje azt a minimumot, amit ma egy fizikai munkás megkeres.

A malmokat és a munkásokat érte tengernyi bajnak megszüntetése a kormány feladata. A kormánynak ez irányú rossz politikája idézi elő a buza árának rapid drágulását és ugyancsak a kormány az oka, amiért a liszt kivitelét nem favorizálta.

A zagrebi munkáskongresszuson a memorandumot tárgyalás alá vették és oly értelmű határozatot hoztak, hogy az áldástalan állapot megszüntetésére megteszik a szükséges lépéseket. Az ügyet, mint értesülünk, Brkity Voin képviselő vette a kezébe, aki interveniálni fog a kormánynál a malmok érdekében s ha ez sem jár pozitív eredményel, interpellációt nyújt be a szkupstinánál.

Sport

A bánáti bajnokság állása vasárnap megerősítette a KAC vezető pozícióját, amennyiben a második helyen álló ZsSE-t 4:0 arányban verte s így a bajnokságban tiszta vezetéshez került s minden valószínűség szerint vezető pozícióját nem is fogja elveszíteni. Egyetlen komoly ellenfele a Viktória, egyelőre három ponttal fekszik mögötte, de eggyel kevesebb mérkőzést játszott. A KAC helyzete mindenesetre sokkal előnyösebb mert a nehéz, Zsomboljai SE mérkőzésén már túl van, míg a Viktóriának még Zsombolján kell küzdenie e pontokért. A Viktória vasárnapi szereplése, amikor is a Vasutasok ujoncsapatától 1:0-ra kikapott, semmi esetre sem biztató jel a KAC elleni mérkőzésre, csak az a kérdés, hogy vasárnapi játéka a még meg nem állapodott forma követelménye, avagy egy meginduló hanyatlás jele. Harmadik helyen a ZsSE áll. Ezen legfeljebb egy hellyel javíthat, de a bajnokságra már alig hanem eljátszotta játékeit. A ZsTK 4 pontját két lemondás folytán szerezte. Az Obility és Slavia csapatai pedig nagyon megsínylették a beeskereki szorgalmas egyetelapítást. Az Olimpia nem vesz részt a bajnoki küzdelmekben s így kisorsolt mérkőzése 3:0 arányban iratnak az ellenfél javára.

A bajnokság állása különben a következő:

1. KAC játszott 4, nyert 4, adott goal 21, kapott goal 2, pontszám 8.
 2. Viktória játszott 3, nyert 2, eldöntetlen 1, adott goal 11, kapott goal 4, pontszám 5.
 3. ZsSE játszott 3, nyert 2, veszített 1, adott goal 6, kapott goal 4, pontszám 4.
 4. ZsTK játszott 5, nyert 2, veszített 3, adott goal 6, kapott goal 12, pontszám 4.
 5. Slavia játszott 3, eldöntetlen 2, veszített 1, adott goal 3, kapott goal 7, pontszám 2.
 6. Obility játszott 3, eldöntetlen 1, veszített 2, adott goal 1, kapott goal 12, pontszám 1.
 7. Olimpia játszott 4, veszített 4, adott goal 0, kapott goal 12, pontszám 0.
- Új egyesületek Beeskereken.** Ugy látszik se vége, se hossza az újabb alakulásoknak. A tavaly óta működő „Ratarski”-n kívül a Kadima, majd a Vasutasok alakultak meg, míg most a Németvárosban alakult új egyesület, ami még nem volna baj, csak sajnós, az „új” egyesületben „rég” játékosok szerepelnek s így nem egészséges fejlődési tünet a sok egyesület. (A sokkal nagyobb Novisadon pl. csak 4 egyesület van). Természetesen az új alakulások ugyancsak megváltoztatják az eddigi erőviszonyokat — így pl. a Vasutasok valószínűleg a legerősebbek lesznek, ami csak örvendetes tény lenne, ha hivatásukat a tömegnevelés terén teljesítik.
- A Vajdasági Atl. Szövetség május elsején tartott választmányi ülésén a következő határozatokat

hozta: 1. Felvételt tagnak a Zseljeznieski Sportklub Veliki Beeskerek. 2. Igazolások a Sombori Gimnastiesko Društvo (ZTK): Fischer Sándor, Katanics István, Mech József, Markus Ferenc, Spreitzer József, Prislinger István, Matarus Antal, Rónay Imre, Krumenacker Gyula, Farkas Jenő, Kiss József, Fancsi Gyula, Mattos István, Pechloch József, Rózsa Pál, Zemlják Jenő, Molnár Elemér, Szabadka Sándor, Spanyol Árpád, Kovács István, Spanyol Lajos és Mayer Béla. — A kikindai AC „Srbija” részére: Pejity György, Bogdán Brankov, Klein János, Miskovity Menyhért, Kolb Jenő, Mirkov Miklós, Simity Ljubomir és Servó János. 3. A Viktória Sp. E. által benyújtott versenyproponációt a VAS jóváhagyás végett a SAS-nak beértesztette.

Értesítem a hölgyközönséget, hogy gyönyörű nyári ruhák, bluzok, pongyolák és vászonalkak, valamint szebbnél-szebb nyári kalapok érkeztek nagy választékban és olcsó árb.n. — Alakításokat vállaltok.

784 **Aszlányi Julia, nőidivatterme.**

izraelita nőegylet elnöksége Veliki Beeskerek.

Meghívó.

A veliki beeskereki izraelita nőegylet május hó 7-én, vasárnap d. u. 1/25 órakor tartja **éves évi közgyűlését,** melyre az egylet összes tagjai ezuton tisztelettel meghívattak.

- Napirend:**
1. Jegyzőkönyvhiteltesítés.
 2. Az elnökség jelentése az 1921 évről.
 3. Az 1921. évi zárószámadások és vagyonkimutatás; a felmentvény megadása.
 4. Az 1922 évi költségvetés.
 5. A választmány javaslata az alapszabályok módosítása tárgyában.
 6. A választmány kiegészítése választás után.
 7. Esetleges indítványok 698
- Veliki Beeskerek, az 1922 ápr 23-án tartott választmányi gyűlés határozatából.
- Büchler Hugó** titkár.
Özv. dr. Margold Samuél elnök.
- Gör. kel. szerb egyházközség Basahid
- 29—1922. sz. 732

Hirdetmény.

A basahidi gör. kel. szerb egyházközség nyilvános arlejtés ujján öhajlja tptomlát **vakolttatni és megszüntetni.**

Az arlejtés folyó évi május hó 14-én tartatik meg az egyházközség irodájában délelőtt 11 órakor, a szentmise után.

Közelebbi felvilágosítással szolgál az alulirt elnök

Basahid, 1922 április hó 28-án.

Sevity Dragutin titkár.
Lázits V. za elnök.

Arverési hirdetmény.

Begej Sv. Djurdaj község előljárósága Sándor királyról elnevezett parkjának **átmérését** az idei idényre **folyó évi május hó 22-én d. e. 10 órakor** a községházban nyilvános árverésen 1 évi időtartamra **berbeadja.** Közelebbi feltételek a községi jegyzői hivatalban megtudhatók.

Községi előljáróság.

Vásár-hirdetmény.

Sze-bitebej község előljárósága közhírré teszi, hogy a f. évi április hó 23-iki esős időjárás miatt nem sikerült országos vásár helyett engedélyezett

922. évi I. országos pótvásár május hó 7-én, vasárnap lesz megtartva és pedig szarvasmarha-, juh-, serés-, ló- és kirakóvásár.

Figyelmeztetés! A vásárra csakis szabályszerű járattal ellátott állatok becsajátatnak be. 739

Községi előljáróság.

ÉRTESÍTÉS! Értésitem a t. hölgyközönséget, hogy legszebb kivitelben készítek **tavaszi ragianokat, kosztümöket, valamint utcai és háziruhákat** a legolcsóbb árakon. **Leányok felvétetnek.** 721
Kucsera Ferenc nőiszabó Vel. Becskerek Alexandrova (Fő) u. 27.

Szalón-, ebédlő- és hálószobaberendezés, szőnyegek, porcellánszervizek, ezüstművek készített **eladók.** 720
VULKÁN Veliki Becskerek, Aradáci-utca 174/4. sz., Orient Mozi mellett.

Figyelem! Kárpitosok: Afrikot, butorsodronyokat; Kovácsok: Vas, kocsi tengely, különféle bádóg stb. szükségletüket legolcsóbban beszerezhetik 748
Pavle Pavlović vaskereskedésében Veliki Becskerek, Zsitni trg (Buza-tér).

Értésitem

a t. utazóközönséget, hogy a veliki kikindai vasuti vendéglő egész éjjel nyitva van

714

Vasuti vendéglős.

Molyellen

szőrmét,
léli halmit
véd és megőrzi

Horváth Géza szücs

Veliki Becskerek, Car Dusanova u. i. sz.

Szakszerű kezelés! 723

Betörés ellen biztosítva!

**Tranzit-
és elvámoló-
vállalat.**

Be- és kiviteli áruszállításokat külföldről pontosan és lelkiismeretesen, szigorúan szolid árakon intéztek el. 629

Lepedat Dusan,

az SHS. kir. államvasutak szállítója Vel. kikinda. Fiókhizlet: Zsombolja.

Nyomatott Pleitza Fer. Pálnál Veliki Becskerek.

Malomátalakításokat

ugyszintén malomszereléseket, valamint malmi berendezések és gépek szállítását előnyös feltételek mellett vállalja 781

Nagybecskereki tengerifeldolgozó és olajgyár rt. malomosztálya, Veliki Becskereken.

Telefonszám: 203. Sürgőnycim: Olajgyár Velikibecskerek.

HALLÓ!!

A „Bristol“-szálloda „Elite“-kerthelyisége 1922 május hó 6-án

megnyílik!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a Car Dusanova (Váraljai) utca 5. számú (dr. Fialowski-féle) házat megvettem és azt a mai kor igényeinek megfelelőleg kávéház, vendéglő és kerthelyiséggé átalakítva, május hó 6-án, szombaton ünnepélyesen megnyitom. A megnyitási ünnepélyen délután 5 órától az első velikibecskereki szalonzenekar Ripka Imre karmester vezetésével fog hangversenyezni.

Kitűnő szerémségi ruzsicsai fajborok! Állandóan frissen csapolt sör! Fagylalt! Hideg és meleg ételek! Elsőrendű konyha! Havi és heti abonnenseket elfogadok! Szolid és pontos kiszolgálás! Ujjonnan épült fedett amerikai tekepálya villanyvilágítással, állandóan a t. közönség rendelkezésére áll. Költséget és fáradságot nem kímélve, udvari kerthelyiségemet oly kényelmesen rendeztem be, hogy ott a nagyközönség egy kellemes szórakozóhelyre fog találni.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kéri, kiváló tisztelettel: **Kirtyanszki Szvetozár, a Bristol-szálloda tulajdonosa.** 715

**Malomtulajdonosok
figyelmébe!**

Bármily nagyságu hengerek csiszolását és rovátkolását előnyös feltételek mellett vállalja 730

Nagybecskereki tengerifeldolgozó és olajgyár rt. malomosztálya, Veliki Becskereken.

Telefonszám: 203. Sürgőnycim: Olajgyár Velikibecskerek.

Beocsini portland,

mész, surlahomok, fedőlemez, cementlapok, sertés- és kutványuk állandóan minden mennyiségben kaphatók:

özv. Guttman Jakabné és Fiainál V. Becskerek. : Telefon 96. 696

Katalinfalva község előljáróságától.

Árverési hirdetmény.

Alulírott községi előljáróság ezenel közhírré teszi, hogy a község mint erkölcsi testület tulajdonát képező nagyvendéglő 928 □-öl telekkel együtt, 727 □-öl szántó, továbbá kb. 455 □-öl, 300 □-öl és 727 □-öl belsőség, hazhelyeknek, Torontál- és Temesvármegye törvényhatósági bizottságának 3369—1922. sz. határozatával jóváhagyott 54—1921. kg. sz. községi képviselőtestületi határozat értelmében f. évi május hó 14-én délelőtt 8 órakor Katalinfalva község-házánál tartandó nyilvános árverésen örökaron eladatik.

Árverési feltételek a községi jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Katalinfalva, 1922 április 23

Katalinfalva község előljárósága.

682

Utazó

a fűszer szakmából, ki a szerb, magyar és német nyelvet bírja és a Bánátban jól be van vezetve,

azonnali alkalmazást nyer 738

Özv. Guttman Jakabné és Fiainál, Vel. Becskerek.

Eladó 6 hold lóhere

az idei saison tartamára, tetszés szerinti nagyságu parcellákban.

Érdeklődni lehet: 724

özv. Schmidt Jakabnénál Etvesova (Magyar) utca 22. sz.

Nagyobb mennyiségű 727

rózsaburgonya

érkezett. Nagyban és kicsinyben, valamint vagonkételekben is kapható **Sutuj Sándornál, Car Dusanova (Váraljai) u., zöldségpiac.**

Cseplőkészlet

huzatós, MÁV. 10 HP., eladó

Selmech Antal Fiainál, Oroszlámos. 733

Keresek megvételre

egy nagyobb, jókarban levő fűszer- és rövidáru-üzletberendezést.

Szíves értesítést kérek 736

Frank Pál címre Alibunár.

Vendéglő

eladó vagy bérbé kiadó a régi állomással szemben, Zeljeznički red 19/21. Azonnal átvehető. 737

Sztarcsevly Lyubomir.

Kiadja Pleitza Fer. Pál